

Predstavnici 175 zemalja sa različitim ambicijama sastali su se u sedištu Uneska sa ciljem da napreduju ka postizanju istorijskog sporazuma koji bi pokrивao ceo životni ciklus **plastike** do sledeće godine.

Šef pregovora, Gustavo Meza-Kvadra Velasquez iz Perua, rekao je da je izazov „ogroman, kao što smo svi ovde svesni, ali nije nepremostiv a oči sveta su uprte u nas”.

Francuski predsednik **Emanuel Makron** pozvao je zemlje učesnice da stave tačku na „globalizovan i neodrživ” model proizvodnje, gde bogatije zemlje izvoze **plastični otpad** siromašnijim.

„Zagađenje plastikom je tempirana bomba i istovremeno pošast danas”, rekao je on u video poruci, dodajući da materijali, zasnovani na fosilnim gorivima, predstavljaju rizik za ciljeve globalnog zagrevanja, kao i za biodiverzitet i zdravlje ljudi.

On je rekao da bi prioriteti pregovora trebalo da budu prvo smanjenje proizvodnje plastike i zabrana “što je pre moguće” proizvoda koji najviše zagađuju kao što je plastika za jednokratnu upotrebu.

Ulozi su veliki, s obzirom na to da se godišnja proizvodnja plastike više nego udvostručila za 20 godina na 460 miliona tona, a na putu je da se utrostruči za četiri decenije. Dve trećine ovog proizvoda se odbacuje nakon upotrebe jednom ili nekoliko puta i završava kao otpad. Manje od 10% se reciklira, dok se više od petine baca ili spaljuje na crno.

Grupe za zaštitu životne sredine izrazile su zabrinutost zbog uticaja industrijskog lobiranja na pregovore, a protesti ispred mesta održavanja u ponedeljak su nosili natpise „Izbacite industriju”.

“Šta mi želimo? Globalni sporazum o plastici! Kada to želimo? Sada!” demonstranti su skandirali.

U prirodi, mikroplastika je pronađena u ledu blizu Severnog pola i u ribama koje plove najdubljim delovima okeana. Kod ljudi, mikroskopski komadi plastike su otkriveni u krvi, majčinom mleku i placenti.

Plastika takođe doprinosi globalnom zagrevanju, čineći 3,4% globalnih emisija u 2019. godini, prema OECD-u. U februaru 2022. godine, nacije su se načelno složile o potrebi za pravno obavezujućim sporazumom UN za okončanje zagađenja plastikom širom sveta, postavljajući ambiciozan rok za postizanje sporazuma do 2024. godine.

Političke akcije o kojima će se raspravljati tokom razgovora uključuju globalnu zabranu plastičnih predmeta za jednokratnu upotrebu i proizvodne kape za novu proizvodnju plastike. Delegati u Parizu moraju da suze koji elementi bi trebalo da budu uključeni u eventualni nacrt teksta ugovora, iako su tehničke debate već u ponedeljak usporile

raspored.

Grupe za zaštitu životne sredine su zabrinute da sporazum možda ne uključuje ciljeve za smanjenje ukupne proizvodnje plastike. Smanjenje upotrebe i proizvodnje plastike deo je plana Koalicije visokih ambicija od oko 50 zemalja na čelu sa Ruandom i Norveškom, uključujući Evropsku uniju, Kanadu, Čile i Japan.

Međutim, mnoge zemlje oklevaju da ciljaju na apsolutno smanjenje proizvodnje, insistirajući da su reciklaža i poboljšano upravljanje otpadom odgovor. To uključuje Kinu, Sjedinjene Države, Saudijsku Arabiju i druge zemlje OPEK-a, od kojih sve imaju veliku petrohemijsku industriju.

Šefica Programa UN za životnu sredinu, **Inger Andersen**, rekla je delegatima da kultura odbačene plastike „pravi obilje zagađenja, guši naše ekosisteme, zagreva klimu, šteti našem zdravlju”.

Ranije ovog meseca, UNEP je objavio svoju analizu opcija politike za rešavanje krize plastičnog otpada: ponovna upotreba, reciklaža i preorijentacija ambalaže sa plastike na alternativne materijale. Koristeći postojeće tehnologije, ova rešenja bi mogla da smanje [zagađenje plastikom](#) za 80 odsto do 2040. godine, navodi se u izveštaju UN.

Sastanak u Parizu, koji traje do 2. juna, druga je od pet sednica u procesu.

Još jedan sastanak biće održan ove godine i dva u 2024. pre nego što bi sporazum trebalo da bude usvojen do sredine 2025, rekao je izvršni sekretar pregovaračkog komiteta Jioti Mathur-Filipp, dodajući da će to biti “sprint”.

Izvor: Euractiv